

Гулян Б. І.

ЗВО «Університет Короля Данила»

Сеньків Ю. З.

ЗВО «Університет Короля Данила»

Дудишин Т. С.

ЗВО «Університет Короля Данила»

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ВЖИВАННЯ МОВНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Стаття присвячена аналізу гендерних особливостей мовлення та комунікації. Розглянуто ключові відмінності у мовній поведінці чоловіків і жінок на лексичному, синтаксичному та невербальному рівнях. Виявлено, що жінки вважають важливим кооперативний стиль спілкування, потрібні емоційно забарвлена лексика, зменшувальні форми та ввічливі конструкції. Чоловіки ж надають перевагу прямолінійним висловлюванням, нейтральній лексиці та наказовим реченням. Також проаналізовано вплив екстралінгвальних факторів, таких як соціальний статус, професія та культурне середовище, на мовну поведінку. Дослідження підкреслює динамічний характер гендерної комунікації та тенденцію до досягнення традиційних відмінностей у сучасному суспільстві.

Окрім вербальних аспектів, у статті розглядаються особливості невербальної комунікації, яка часто доповнює мовлення та має важливе значення у процесі міжособистісної взаємодії. Проаналізовано гендерні відмінності у використанні жестів, міміки, утриманні зорового контакту та вираженні емоцій через невербальні сигнали. Доведено, що жінки частіше посміхаються, утримують триваліший візуальний контакт і застосовують плавні жести, що підкреслює їхню відкритість та емпатійність у спілкуванні. Чоловіки ж схильні до демонстрації влади та домінування через жести, пози та інтонацію.

Окрему увагу приділено аналізу екстралінгвальних чинників, таких як вік, соціальний статус, професія, культурні традиції та суспільні норми, які можуть впливати на мовленнєву поведінку. Також розглянуто гендерні аспекти невербальної комунікації, включаючи міміку, жести та візуальний контакт, які формують додатковий рівень спілкування та можуть мати значення в міжособистісних взаємодіях.

Дослідження підкреслює, що гендерні мовні особливості є динамічним явищем, яке змінюється під впливом соціальних процесів. У сучасному суспільстві спостерігається тенденція до поступового стирання традиційних гендерних відмінностей у мовленні, що зумовлено розвитком рівноправності, професійної інтеграції та змінами в культурному середовищі.

Ключові слова: гендерна комунікація, мовні особливості, мовна поведінка, гендерні відмінності, синтаксичні конструкції.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві питання гендерної комунікації має особливе значення; закінчення мовлення є не лише особливим засобом передачі інформації, а й інструментом соціальної взаємодії, самовираження та конструювання гендерної ідентичності. Дослідження мовних особливостей чоловіків і жінок дозволяє зрозуміти, як гендерні дисфункції впливають на вибір лексичних, синтаксичних та стилістичних засобів, а також чим це проявляється у вербальному та невербальному спілкуванні.

При активному вивченні цієї тематики досі тривають дискусії щодо природи гендерних мовних відмінностей: чи є вони результатом біологічних чинників, чи сформовані соціокультурним впливом. Крім того, у глобалізованому світі, де традиційні уявлення про роль чоловіка та жінки змінюються, важливо проаналізувати, чи відбувається поступове нівелювання мовних гендерних особливостей, або ж вони залишаються стійкими.

Особливу увагу слід звернути на питання, як гендерні відмінності у мовленні впливають на міжособистісну комунікацію, професійне спілку-

вання, конфліктологію та формування соціальних ролей. Часто жінки використовують самі різні мовленнєві стратегії чоловіків і можуть бути причиною непорозуміння та комунікативних бар'єрів. Тому вивчення цього явища сприятиме кращому розумінню механізмів мовної взаємодії та розвитку ефективних стратегій комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження гендерних питань на філософському та культурологічному рівнях знайшли своє відображення в роботах таких науковців, як А. Баллу, Дж. Батлер, Я. Бондарчук, Г. Брандт, О. Воронін, Ю. Галустян, Дж. Дейтс, Д. Жданов, Дж. Копітофф, Дж. Корбетт, А. Курзан, Л. Уестбрук, К. Шильт, А. Шлегель та інші. Проблематика категорії роду в англійській мові стала об'єктом досліджень багатьох учених, серед яких М. Антонович, М. Блох, М. Ібрагім, Р. Короленко, А. Мартинюк, І. Серова, О. Смирницький, О. Тимпко, О. Федорова, Ч. Хоккет, Т. Шварценеггер тощо. Аналізуючи ці та інші праці, можна зробити висновок, що гендерна лінгвістика активно використовує поняття «гендерна асиметрія». Більшість дослідників наголошують на домінуванні чоловічої картини світу в мові, що відображається в більшому андроцентризмі. Гендерна асиметрія, або мовний сексизм, розглядається як тенденція мовної системи орієнтуватися переважно на чоловічий досвід і сприйняття реальності.

Сучасний антропоцентричний підхід у лінгвістиці спричинив перегляд традиційних уявлень про гендер у мові, що призвело до спроби встановлення мовної рівноправності, навіть на шкоду природному розвитку мовної системи. Соціокультурні трансформації в англійських країнах супроводжувалися змінами у сприйнятті маскулінності та фемінності, формуванням нових соціальних норм і цінностей, що, у свій час, вплинуло на мовну систему, зокрема на категорію роду. Попри численні дослідження в цій сфері, граматична категорія роду в сучасній англійській мові залишається недостатньо вивченою, що визначає актуальність і доцільність подальших наукових розвідок. Методом цього дослідження є теоретичний аналіз та осмислення граматичної категорії роду в англійській мові з урахуванням сучасних мовних тенденцій і змін.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження гендерних аспектів вживання мовних конструкцій в англійській мові

Виклад основного матеріалу. Гендерний підхід у мовних конструкціях обґрунтовується тим, що головну роль змінює не біологічна різниця між

чоловіками й жінками, а їхній соціально-культурний статус, сформований під впливом суспільних норм. Основним завданням гендерних досліджень є відмінність у ролях, статусах і суспільному становищі представників різних станів, а також аналіз механізмів влади й домінування, закріплених через гендерні ролі та відносини. Гендерна теорія відкриває нові можливості для аналізу художніх творів, у яких яскраво відображаються чоловічі та жіночі погляди на світ, їхню взаємодію, а також актуалізує питання жіночої творчості. Попри значні досягнення гендерології, ця тема залишається важливою й сьогодні. Одним із найпомітніших проявів гендерної бінарності, який досі залишається стійким до змін, є мова, що використовується для визначення гендеру та ідентичності. Кожна людина має право вибирати мовні засоби, які найкраще відображають її гендерну ідентичність. Як зазначає А. Баллу: «If you care enough about someone to talk about them, then you care enough to use their pronouns» [1].

Гендер є соціальною конструкцією, що формується через взаємодію та розроблення гендерних ідентичностей, які вважаються такими, що відображають та певною мірою виходять від біологічних особливостей. Водночас Американська психологічна асоціація визначає біологічну стать як сукупність хромосомних, гормональних і анатомічних характеристик, що поділяються на чоловічі, жіночі або між статеві (інтерсексуальні). Часто поняття «гендер» і «біологічна стать» неправильно вживаються як взаємозамінні, хоча вони мають різне значення. Гендерна ідентичність, у свій час, – це внутрішнє виявлення людини про власну належність до певної гендерної категорії. Згідно з мовною традицією, граматичний рід визначає розподіл іменників на певні класи. Ч. Хоккет зазначав, що кожен іменник належить до конкретного роду, хоча є деякі слова, що можуть бути віднесені до кількох класів одночасно. Ця характеристика властива індоєвропейським мовам [2].

В українській мові граматична категорія роду чітко виражена, тоді як в англійській вона проявляється лише через можливість заміни іменника займенником третьої особи однини (що називають займенниковим родом). Більшість індоєвропейських мов містять два або три класи іменників. Наприклад, у латині було три граматичні роди: жіночий (feminine), чоловічий (masculine) і середній (neuter). Е. Курзан зауважує, що носії західноєвропейських мов мають обмежене уявлення про класифікацію іменників за родом, оскільки зосе-

реджені на індоєвропейських мовах, де ця система більш-менш відображає уявлення про стать живих істот або її відсутність [3].

Традиційно розрізняють граматичний рід (grammatical gender) і природний рід (natural gender). У граматичних системах рід визначається через закінчення, що впливають на відмінювання іменників, прикметників, займенників, артиклів і систему узгодження. У природній системі рід залежить від біологічної статі референта й проявляється головним чином у формах займенників. Обидві системи мають свої недоліки та суперечності, проте широко використовуються в європейських мовах.

В англійській мові існує кілька способів виразу гендеру, які можуть виникнути в мовленні. Деякі з них є традиційними, тоді як інші відображають сучасні соціальні зміни та свідоме ставлення до гендерної ідентичності:

а) Використання особових займенників. В англійській мові займенники «he» (він) та «she» (вона) вказують на чоловічу та жіночу стать відповідно. Проте ці займенники не завжди точно відображають гендерну ідентичність особи, про яку йдеться [4].

б) Використання гендерно-нейтральних займенників. У сучасній англійській мові дедалі ширше застосовуються займенники «they» (вони), «them» (їм), «their» (їхній), які можуть використовуватися для позначення як чоловіків і жінок, так і осіб, які не ідентифікують себе з жодною статтю [4].

в) Інклюзивна лексика. Це слова й вирази, що не відповідають гендерним маркерам і не передбачають статевої приналежності. Наприклад, замість «fireman» (пожежник) можна використовувати «firefighter» (рятувальник), що усуває гендерні стереотипи та сприяє нейтральності мовлення [5].

д) Альтернативні мовні конструкції. В англійській мові з'явилися різні мовні конструкції для уникнення гендерної прив'язаності. Наприклад, замість «his or her» часто використовується «their» (їхній) або комбінація «his/her/their». Також розширені спеціальні префікси, такі як «Mx» (замість «Mr.» чи «Mrs.») і займенники «ze/hir» замість традиційних «he/him» або «she/her» [6].

д) Нові терміни для визначення гендерної ідентичності. У сучасній англійській мові з'явилися нові слова, які допомагають точніше позначати гендерну приналежність. Наприклад, «cisgender» означає людину, гендерна ідентичність якої відповідає статі, з якою вона народилася, тоді як «transgender» вказує на невідповідність гендер-

ної ідентичності біологічній статі. Також використовують терміни «non-binary» (небінарний), «genderqueer» (гендерний квір) та інші для визначення різних гендерних ідентичностей [7]. Дослідження свідчать, що чоловіки та жінки вибирають мову по-різному, що проявляється у виборі мовних конструкцій [8, с. 1486–1487]:

а) Жінки, які страждають від чоловіків, частіше вживають назви кольорів із детальнішими відтінками, наприклад, «ліловий» (ліловий), «лавандовий» (лавандовий), «аквамариновий» (аквамариновий), «лазурний» (лазурний) і «пурпурний» (пурпурний).

б) Вони активно також вибирають прикметники, які передають позитивні характеристики, такі як «adorable» (чарівний), «charming» (привабливий), «lovely» (миловидний), «fantastic» (фантастичний), «heavenly» (божественний), тоді як чоловіки застосовують їх рідше.

в) Жінки віддають перевагу прислівникам, які виражають ступінь або емоційний стан, наприклад, «жахливо» (жахливо), «гардешно» (досить), «страшенно» (страшенно), «значною мірою» (значно), «цілком» (досить). Натомість чоловіки частіше вживають «дуже» (дуже), «цілковито» (зовсім), «справді» (справді).

г) У мовленні жінок рідше зустрічається ненормативна лексика, оскільки вони вважають, що вона може спричинити незручність або вплинути на стосунки з іншими.

е) Жінки частіше вживають евфемізми та вирази ввічливості, наприклад, «be kind» (будь ласка), «thank you» (дякую).

ф) У використанні зайнятих жінки починають використовувати форму множини першої особи навіть у ситуаціях, що стосуються іншої людини, тоді як чоловіки надають перевагу формі однини та напряму звертаються до співрозмовника. На рівні мовлення чоловіків і жінок також є певні відмінності, які можна спостерігати на прикладі української мови [66, с. 1487–1488]:

а) Модуляція. Жінки традиційно формулюють своє висловлювання так, щоб залишити простір для альтернативних думок і не зв'язувати власну точку зору. Вони використовують конструкції на зразок «ну, знаєш...», «я думаю...», «можливо, я помиляюся, але...», щоб уникнути прямої конфронтації та зберегти дружню атмосферу у спілкуванні.

б) Часте використання питальних речей. Жінки залишають більше запитань, пропускаючи їх ефективним способом підтримувати діалог і залучати співрозмовника до розмови.

с) Застосування модальних дієслів у наказових реченнях. Жінки рідше виконують прямі накази, натомість використовують м'які формулювання за допомогою слів «можна», «варто», «може». Щоб зменшити категоричність висловлювання, вони використовують прислівники, такі як «можливо», «імовірно».

д) Точність та коректність мовлення. Жінки більше уваги приділяють граматиці та синтаксису, що робить їх висловлювання більш чіткими та зрозумілими.

Ці особливості можуть бути пов'язані зі стереотипами щодо гендерних ролей у суспільстві, які впливають на стиль спілкування та мовну поведінку чоловіків і жінок. Існують випадки, коли в порядку із жіночою формою слова зберігається базова (або так звана «чоловіча») форма, яка не обов'язково позначає чоловіка, а може використовуватися для представників будь-якої статі в певній професії. Наприклад, до належних пар можна віднести *usher – usherette, actor – actress, comedian – comedienne*. Прихильники гендерно-нейтральної мови часто віддають перевагу використанню основної форми без додаткових фемінізованих суфіксів. Так, замість *comedienne* навіть щодо жінки може використовуватися *комік*. Подібні конструкції, як-от *male model, male nurse* або *female суддя*, вживаються тоді, коли необхідно наголосити на статі або вона ще не є очевидною (наприклад, у реченні *my brother is a male nurse*) [9].

У наступному випадку рід у мовленні виражається морфологічно: при спільній основі слова чоловічого роду часто мають нульове закінчення, тоді як жіночий рід формується за допомогою суфіксів, наприклад: Альберт – Альберта, Корнелій – Корнелія. Проте значна частина власних імен не має чітких парних відповідників через відсутність усталеного механізму їх утворення [10, с. 100–101]. У британській системі особових імен можна виділити кілька типів співвідношень між чоловічими та жіночими іменами:

1. Парні імена, де жіноча та чоловіча форми подібні за структурою: *Eugene – Eugenie*;
2. Непарні імена, які не мають очевидного відповідника протилежної статі: *Mark, Mary*;
3. Універсальні імена, які можуть використовуватися для представників обох статей: *Tyler, Alex*.

Через явно чітку систему у виражених категоріях роду деякі мовознавці вважають, що англійські антропоніми не завжди здатні диференціювати стать. Вони розглядають маскуліність і фемініність як умовні ознаки, що базуються на культурній традиції [11, с. 84].

Для розуміння особливостей використання мовних конструкцій представниками різних гендерів займається вивчення загальних відмінностей між чоловіками та жінками, чим займається гендерологія. Загалом, чоловіки та жінки мають відмінності у багатьох аспектах. Наприклад, чоловіки фактично фізично сильніші, тоді як жінки швидше досягають зрілості та мають довше життя. Однак не меншою мірою є соціальні аспекти, зокрема відмінності у професійних ролях.

Історично склалося так, що чоловіки переважно займали керівні посади, які передбачають високий рівень відповідальності, стресу та вимагають рішучості, жорсткості й незалежності. Жінки традиційно асоціювалися з роллю хранителів домашнього затишку та матеріалів, тому їм приписували лагідність, турботливість і спокій. Загалом, гендерні особливості виникають у різних сферах життя, зокрема у фізичному розвитку, соціальному статусі, вихованні та світогляді. Жінки відкрито та із задоволенням висловлюють свої емоції, не вагаючись сказати: *“I’m scared”*. Для чоловіків подібні висловлювання можуть сприйматися як ознака слабкості або нерішучості. Існує навіть низка слів, що асоціюються переважно з жіночим мовленням, зокрема назви кольорів, такі як *magenta, turquoise, sienna, azure*.

Однією з найвиразніших особливостей жіночої мови є активне використання прикметників із яскравим емоційним забарвленням, наприклад: *engaging, captivating, enchanting, bewitching*. Чоловіки, навпаки, віддають перевагу більш нейтральним словам, таким як *beautiful, good, nice, big, noisy* тощо.

Жінкам також властиве частіше вживання прислівників із відтінком підсилення, зокрема: *utterly, remarkably, terribly, awfully, slightly*, тоді як чоловіки зазвичай використовують *really, very*. Окрім цього, у жіночій мові частіше зустрічаються пестливі форми слів, наприклад: *doggie, sweetie, birdie, auntie* тощо.

У використанні займенників також простежуються гендерні відмінності. Жіноча манера спілкування обґрунтовується на прагненні до співпраці та встановленому спільному току дотику, тому жінки часто використовують займенник *“ми”* (наприклад, *“Ми повинні зробити це прямо зараз”*). Натомість чоловічого мовлення має більш прямолінійний характер, що пояснює частіше вживання займенника *“you”* (наприклад, *“You need to do it quick”*) [12].

На синтаксичному рівні також існують суттєві відмінності. Чоловіче мовлення фактично від-

крито й лаконічно, тому недостатньо включає конструкції на зразок “It would be so kind of you...”, “I wonder...”, “I may be wrong, but...”. Жінки, своєю чергою, хочуть уникати нав’язування власної точки зору й висловлюють думки у більш м’якій формі. Тому в їхньому мовленні частіше зустрічаються фрази на кшталт: “Я думаю, ви маєте рацію, але давайте подивимося на це з іншої точки зору...”.

Фемінне мовлення також відзначається активним використанням питальних речень, зокрема tag questions, що надають висловлюванню м’якості та допомагають зменшити рівень напруження у розмові. Чоловіки частіше застосовують наказові речення (імперативи), тоді як жінки віддають перевагу конструкціям “let’s”, а також пом’якшують наказовий тон за допомогою таких слів, як можливо, напевно, можливо. Загалом мовна поведінка чоловіків і жінок суттєво інша. Чоловіки жінки до суперництва й прямолинійності у висловлюванні, тоді як жінки прагнуть до взаєморозуміння та співпраці. У розмові жінки можуть довго обговорювати одну тему, емоційно її розкриваючи, тоді як чоловіки частіше змінюють тему, акцентуючи увагу на фактах. Вони говорять про своє почуття чи особисте життя, надаючи перевагу обговоренню спорту, кар’єри, фінансів, політики та бізнесу.

Також сама структура діалогу. Чоловіки частіше перебивають співрозмовника, прагнучи до домінування в розмові, тоді як жінки фактично дотримуються черговості висловлювання і виявляють повагу до кожного учасника діалогу. Вони рідко виявляються за свою активність і продовжують розмову навіть тоді, коли тема їм не надто цікава. Крім того, жінкам більш властива міжособистісна комунікація, тоді як чоловіки звертаються до групи загалом. Такі відмінності у стилях спілкування можуть привести до непорозуміння під час спілкування між представниками різних гендерів. Попри все, варто зважати на екстралінгвальні чинники, такі як вік, соціальний статус, професія, політичні погляди та віросповідання. Кожен із цих аспектів може суттєво впливати на мовленнєву поведінку. У сучасному суспільстві можна зустріти жінок, які вимагають характерні для чоловіків мовні конструкції, і навпаки – чоловіків, чиє мовлення має ознаки фемінності.

Гендерні особливості проявляються не лише у вербальній комунікації, а й у невербальному спілкуванні, яке часто її супроводжує. Оскільки невербальні засоби комунікації є соціальним продуктом, вони нерідко відображають стерео-

типізовану поведінку чоловіків і жінок. Наприклад, одним із найпоширеніших невербальних елементів є посмішка, яку значно частіше викликають жінки. Також жінки більш схильні до встановлення та підтримання зорового контакту, що пояснюється їхньою здатністю краще розпізнавати паралінгвістичні сигнали під час спілкування. Чоловікам, своєю чергою, властиві жести, що символізують силу, впевненість і навіть агресію. Наприклад, у загрозливих ситуаціях вони можуть стискати кулак, демонструвати зневагу за допомогою середнього пальця або використовувати рубаючі рухи рукою, підкреслюючи рішучість своїх намірів. Жінки ж, навпаки, частіше застосовують м’якші жести, які сигналізують про готовність до компромісу. У конфліктних ситуаціях вони можуть похитати вказівним пальцем або зробити плавний відштовхувальний рух рукою, що демонструє більший дипломатичний підхід до рішення [14]. Таким чином, гендерні відмінності в мовленні та комунікації проявляються не лише у виборі слів і граматичних конструкцій, а й у невербальній поведінці. Однак важливо підкреслити, що ці особливості не є жорстко закріпленими та можуть змінюватися під впливом соціальних, культурних і особистісних чинників. Сучасне суспільство демонструє тенденцію до розмивання традиційних мовних меж між гендерами, що дозволяє індивідам вільніше виражати себе незалежно від гендерних стереотипів.

Висновки. У процесі аналізу гендерних відмінностей у мовленні та комунікації було встановлено, що жінки й чоловіки часто вибирають різні мовні стратегії, що зумовлені як соціальними, так і культурними факторами. Жінки дотримуються кооперативного стилю спілкування, вибирають м’якші та емоційно забарвлені конструкції, уникають конфронтації та намагаються встановити гармонійний діалог. Чоловіки, навпаки, частіше демонструють прямолинійність, змагальність та конкурентність у домінуванні в розмові. Різні вербальні аспекти, гендерні особливості простежуються і в невербальній комунікації. Жінки активніше використовують зоровий контакт, посмішку та жестикулюють у менш конфронтаційний спосіб. Чоловіки ж нерідко вдаються до жестів, що підкреслюють силу, владу та рішучість.

Важливо зазначити, що ці особливості не є абсолютними, оскільки на мовну поведінку впливають такі екстралінгвальні чинники, як соціальний статус, професія, рівень освіти, вікові характеристики тощо. У сучасному суспільстві

ваша тенденція до зменшення гендерних відмінностей у мовленні негативно впливає на динамічність мовної системи та її здатність адаптуватися до змін у суспільних нормах.

Список літератури:

1. Ballou A. 7 tired phrases that marginalize trans people and what to us instead. URL: <http://everydayfeminism.com/2015/02/phrases-marginalizetrans-people/> (дата звернення: 21.02.2025).
2. Hockett Ch. A course in Modern Linguistics. N.Y. : The Macmillan Company, 1958. 233 p.
3. Curzan A. Gender Shifts in the History of English. Cambridge : Cambridge University Press, 2003. 223 p.
4. Laoli C. I. M. Gender Differences in the Use of Personal Pronouns in Television Advertisements. Annual International Conference on Language and Literature (AICLL). 2021. P. 175–188.
5. Ratanaphithayaporn J., Rodrigo R. Gender inclusive language Impacts on international university students perception of how involved they are in society. 2020. P. 71–86.
6. Christie C. Gender and language: Towards a Feminist Pragmatics. Edinburgh university press, 2000. 202 p.
7. Belova A. D. Gender vs grammatical gender in modern english. Studia linguistica. 2020. No. 17. P. 9–2.
8. Xia X. Gender Differences in Using Language. Theory and Practice in Language Studies. 2013. No. 8. P. 1485–1489.
9. Chappell V. Tips for Using Inclusive, Gender Neutral Language. Marquette, 2016.
10. Білецька І. Гендерний аспект мовних засобів вираження сучасних британських імен. Закарпатські філологічні студії. Вип. 17. Т. 1. С. 99–103.
11. Lieberman S. The instability of androgynous names: The Symbolic Maintenance of Gender Boundaries. The American Journal of Sociology. 2006. № 105. P. 1249–1287.
12. Steinhauer A., Diewald G. Richtig genders: Wie Sie angemessen und verständlich schreiben. Berlin : Duden, 2017. S. 120.
13. Шевченко Л. О. Гендер у психологічних та соціальних дослідженнях: навчальний посібник. К. : 2015. 148 с.
14. Рагімова Е. І. Лінгвістичні засоби вираження гендеру в англійській мові. Перекладацькі інновації: матеріали IX Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. Суми : СумДУ, 2019. С. 160–162.

Hulian B. I., Senkiv Yu. Z., Dudyshyn T. S. GENDER ASPECTS OF THE USE OF LANGUAGE CONSTRUCTIONS IN ENGLISH

The article is devoted to the analysis of gender peculiarities of speech and communication. The key differences in the linguistic behaviour of men and women at the lexical, syntactic and non-verbal levels are considered. It has been found that women consider a cooperative style of communication important, emotionally coloured vocabulary, diminutive forms and polite constructions are needed. Men prefer straightforward statements, neutral vocabulary and imperative sentences. The study also analyses the influence of extra-linguistic factors such as social status, profession and cultural environment on language behaviour. The study emphasises the dynamic nature of gender communication and the tendency to achieve traditional differences in modern society.

In addition to the verbal aspects, the article discusses the peculiarities of non-verbal communication, which often complements speech and is important in the process of interpersonal interaction. The article analyses gender differences in the use of gestures, facial expressions, maintaining eye contact and expressing emotions through non-verbal signals. It is proved that women smile more often, maintain longer eye contact and use smooth gestures, which emphasises their openness and empathy in communication. Men, on the other hand, tend to demonstrate power and dominance through gestures, postures and tone of voice.

Particular attention is paid to the analysis of extralinguistic factors such as age, social status, profession, cultural traditions and social norms that can influence speech behaviour. It also examines the gender aspects of non-verbal communication, including facial expressions, gestures and eye contact, which form an additional level of communication and may be important in interpersonal interactions.

The study emphasises that gender linguistic features are a dynamic phenomenon that changes under the influence of social processes. In modern society, there is a tendency towards the gradual erasure of traditional gender differences in speech, which is due to the development of equality, professional integration and changes in the cultural environment.

Key words: gender communication, language features, language behaviour, gender differences, syntactic constructions.